

(110)

Epidemiologia urazów przenikających gałki ocznej w materiale własnym

Penetrating eye trauma epidemiology in own material

**Jerzy Mackiewicz, Eulalia Machowicz-Matejko,
Monika Sałaga-Pylak, Marta Piecyk-Sidor, Zbigniew Zagórski**

Katedra i I Klinika Okulistyki Akademii Medycznej w Lublinie
Kierownik: prof. dr hab. n. med. Zbigniew Zagórski

Summary: Purpose: Epidemiological estimation of penetrating eye injuries treated at the I-st Eye Hospital Medical Academy in Lublin in 1994 – 2002.
Material and methods: Distribution by age, sex, season, causes of the trauma, visual acuity were estimated. There were treated 182 patients (184 eyes).
Results: Out of the 182 patients the majority 145 were men and 37 women. The age distribution: 0 – 15 years (39 patients), 16 – 25 years (23 patients), 26 – 35 years (37 patients), 36 – 45 years (27 patients), 46 – 55 years (17 patients), 56 – 65 years (25 patients), over 65 years (14 patients). Mean age – 33,8 years (1 year to 80 years). The distribution of penetrating eye injuries was as follows: in 1994 – 19 cases, 1995 – 31 cases, 1996 – 20 cases, 1997 – 17 cases, 1998 – 17 cases, 1999 – 16 cases, 2000 – 18 cases, 2001 – 18 cases, 2002 – 25 cases of ocular trauma. In 75 cases we noted the connection with occupation, and in 107 cases there were no such correlation. Final visual acuity was less than 0,1 in 72 patients (39,1%), 0,1- 0,3 in 34 patients (16,5%) and over 0,3 in 78 patients (42,4%).
Conclusions: Penetrating eye injuries are still severe therapeutical problem and cause of 40% loss of useful visual acuity among treated patients. During 9 years of this study the decreasing of number of penetrating injuries was not observed, which showing again a problem of the prevention.

Słowa kluczowe: urazy przenikające gałki ocznej, epidemiologia.
Key words: penetrating eye trauma, epidemiology.

Cel

Celem pracy jest ocena epidemiologiczna urazów przenikających gałki ocznej, leczonych w I Klinice Okulistyki Akademii Medycznej w Lublinie w latach 1994-2002.

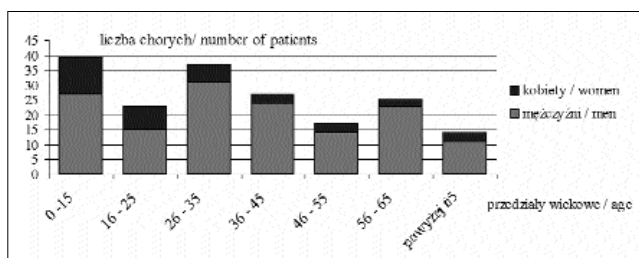
Materiał i metody

Badaniami objęto 184 oczu chorych po urazach przenikających gałki ocznej, leczonych w I Klinice Okulistyki Akademii Medycznej w Lublinie w latach 1994-2002. Analizie poddano wiek, płeć, przyczyny urazu i związek z pracą zawodową, długość hospitalizacji,

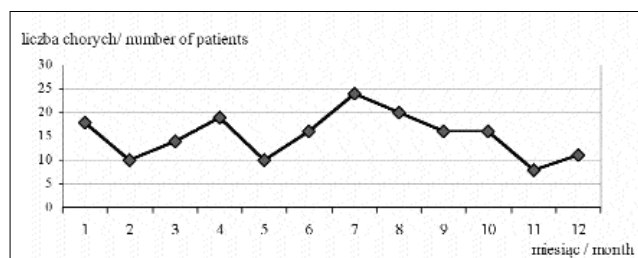
sezonowość urazów, liczbę urazów w poszczególnych latach i ostateczną ostrość wzroku u chorych po urazach przenikających gałki ocznej. Metodą badawczą była analiza dokumentacji medycznej.

Wyniki

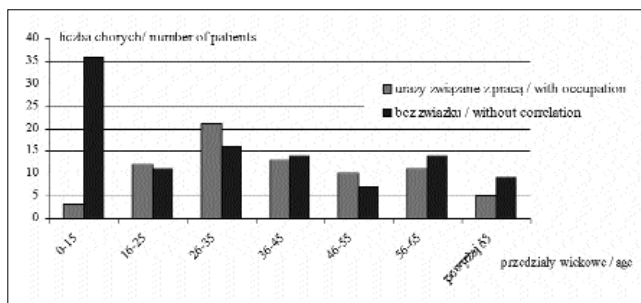
Wśród leczonych chorych było 145 mężczyzn (79,67%) i 37 kobiet (20,33%). Średnia wieku badanych chorych wynosiła 33,8 roku (od 1 roku do 80 lat). Największą liczbę urazów przenikających gałki ocznej odnotowano w grupie dzieci do 15. roku życia, a także w grupie ludzi młodych, czynnych zawodowo, pomiędzy 26. a 35.

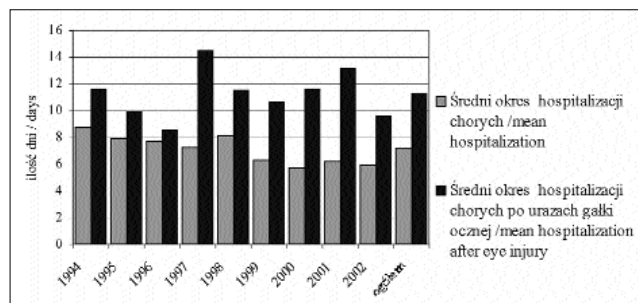
Ryc. 1. Grupy wiekowe chorych.
Fig. 1. The age distribution of patients.

Ryc. 2. Sezonowość występowania urazów.
Fig. 2. Seasonal distribution of ocular injury.

Ryc. 3. Rodzaj urazu w poszczególnych grupach wiekowych.
Fig. 3. The kind of ocular injuries in different age groups of patients.

Ryc. 4. Średni okres hospitalizacji w I Klinice Okulistyki AM w Lublinie.
Fig. 4. The mean hospitalization in I Eye Hospital in Lublin.

rokiem życia. Rycina 1 przedstawia liczbę chorych z urazami przenikającymi gałki ocznej w poszczególnych grupach wiekowych.

Okres badań obejmował 9 lat. W poszczególnych latach wystąpiła następująca liczba urazów przenikających gałki ocznej: 1994 – 19 urazów, 1995 – 31 urazów, 1996 – 20 urazów, 1997 – 17 urazów, 1998 – 17 urazów, 1999 – 16 urazów, 2000 – 19 urazów, 2001 – 18 urazów, 2002 – 25 urazów. Największa częstotliwość przenikających urazów gałki ocznej występowała w miesiącach letnich (lipiec, sierpień), natomiast najniższa – w okresie jesienno-zimowym (ryc. 2).

W 75 przypadkach (41,2%) uraz przenikający gałki ocznej miał związek z wykonywaniem pracy zawodowej, a w 107 przypadkach (58,8%), wśród których było 15 urazów doznanych w wypadkach komunikacyjnych, nie stwierdzono takiego związku. Rycina 3 przedstawia rodzaj urazu w poszczególnych grupach wiekowych.

Bezpośrednie przyczyny urazów przenikających gałki ocznej przedstawia tabela 1.

praca metalowymi narzędziami (młotek, nożyczki, nóż, gwóźdź, sierp, sprężyna, kapsel, śruba)	76 (41,3%)
rąbanie drewna	19 (10,3%)
gałąź, żdźbło słomy	16 (8,7%)
wypadek komunikacyjny	15 (8,2%)
szkło	14 (7,6%)
uraz pięścią	12 (6,5%)
wybuch (petarda, niewypał, akumulator)	10 (5,4%)
upadek z wysokości	7 (3,8%)
tarcza szlifierska	5 (2,7%)
plastik	4 (2,2%)
kamień	4 (2,2%)
róg krowy, pogryzienie przez psa	2 (1,1%)

Tab. 1. Przyczyny urazów przebijających gałki ocznej.
Tab. 1. Causes of penetrating eye injuries.

Okres obserwacji wynosił od 15 dni do 48 miesięcy (średni okres obserwacji wynosił 3,5 miesiąca).

Długość okresu hospitalizacji po urazie przenikającym gałki ocznej wynosiła od 2 do 30 dni. Średnia długość hospitalizacji

z powodu przenikających urazów gałki ocznej (11,2 dnia) była większa niż średnia długość hospitalizacji (7,1 dnia) chorych leczonych w I Klinice Okulistyki AM w Lublinie (ryc. 1).

Podsumowanie

Urazy przenikające gałki ocznej stanowią wciąż duży problem terapeutyczny i były powodem nieodwracalnej utraty użytecznej ostrości wzroku u 40% leczonych chorych. Podobne wyniki podają inni autorzy (1-3,5,6). W analizowanym okresie, wynoszącym 9 lat, nie zaobserwowano zmniejszenia się liczby urazów w poszczególnych latach, co wskazuje na stale aktualny problem właściwej prewencji (4,7,8,9).

PIŚMIENICTWO: 1. Brinton G. S. et al.: *Surgical results in ocular trauma involving the posterior segment*. American Journal of Ophthalmology, 1982, 93, 271-278. 2. Davidson P. C., Sternberg P. Jr: *Management of posterior segment ocular trauma*. Current Opinion in Ophthalmology, 1991, 2 (3), 337-349. 3. Esmaeli B. et al.: *Visual outcome and ocular survival after penetrating trauma. A clinicopathologic study*. Ophthalmology, 1995, March, Vol. 102, No 3. 4. Guthoff R. F., Beck R.: *Mechanical ocular trauma*. Current Opinion in Ophthalmology, 1994, 5 (4), 105-109. 5. Hutton L. W., Fuller D. G.: *Factors influencing final visual results in severely injured eyes*. American Journal of Ophthalmology, 1984, 97, 715-722. 6. Kuhn F., Morris R.: *The terminology of eye injuries*. Ophthalmologica, 2001, 215 (2), 138. 7. Punnonen E., Laatikainen L.: *Long-term follow-up and the role of vitrectomy in the treatment of perforating eye injuries without intraocular foreign bodies*. Acta Ophthalmologica, 1989, 67 (6), 625-632. 8. Punnonen E., Laatikainen L.: *Prognosis of perforating eye injuries with intraocular foreign bodies*. Acta Ophthalmologica, 1989, 67 (5), 483-491. 9. Thompson C. G. et al.: *The aetiology of perforating ocular injuries in children*. British Journal of Ophthalmology, 2002, 86 (8), 920-922.

Praca wpłynęła do Redakcji 5.04.2004 r. (496).

Adres do korespondencji:
Jerzy Mackiewicz
Katedra I Kliniki Okulistyki AM w Lublinie
20-079 Lublin,
ul. Chmielna 1
tel. (0-81) 532-48-27